

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Pagas certas montis Genuensis emere an sit vsura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

Mons Genuensis. 569

ab eo accipere & dotem, & breuiter quomodolibet contrahere. Si verò efficeretur minor ad restituendum vsuras, non liceret contractus huiusmodi cum vsurario inire. Et in promptu ratio est: quia cum periculo iacturæ proximi negotiaretur, dum fieret quis vsurarius, quamuis nunc pertinax si erat rediret ad cor, non posset satisfacere quibus teneretur. Vnde ab huiusmodi vsurario non licet accipere dona nec dotem, aut aliquid simile: quia per hæc efficeretur impotens ad restituendum: quamuis licitum esset illi vendere, & ab eodem emere: quia per hæc non rediret impotentior restituendum: quoniam tantum recipit ab alio quantum dat de suo. Et iuxta hanc distinctionem regulandi sunt casus qui occurrunt de victu vxoris & filiorum, ac familiaris vsurarii. Si enim hinc fit non soluendo (puta quia nihil habet nisi vsuras, nihilque lucratur, nisi vsurariè) consequens est vt non liceat illis inde victum sumere. Et hoc regulariter loquendo intellige. Nam per accidens posset esse licitum puta si essent in necessitate extrema, aut si vtiliter agerent negotium creditorum, vel spiritaliter (puta suadendo restitutionem) aut corporaliter, puta bonificando eorum bona pignolata. Vide de hac materia difficilius scripta superius in verbo, restitutio. De dominis quoque temporalibus accipientibus ab vsurariis componentibus cum eisdem, vt vsuras impunè facere possint, non solum idem est iudicium quantum ad res quas ab his accipiunt, sed potius si illicita concedunt.

Pagas certas montis Genuensis emere an sit usura.

Cogor hoc in loco respondere quærentibus an sit vsura emere pagas certas montis Genuensis hinc ad triennium recipiendas, ita quod casus est iste: Ioan.

570 Mons Genuensis.

Ioannes habet in monte Genuensi loca decē, ex quibus iam computatum est quod debentur ei centum libræ: sed quia non sunt ipsi exoluendæ ante triennium, ideo vocantur acerbæ pagæ, & tertio anno vocabuntur maturæ, & Ioannes eget nunc pecunia, venditque istas decem pagas acervas pro septuaginta libris nunc habendis: nunquid si ego sic emo, committo usuram? Respondeo omissis disputationibus, quod hic nulla interuenit usura: quia est contractus non palliati aut impliciti mutui, sed emptionis & venditionis: quoniam Ioannes vendit ius suum quod habet super illas decem pagas, & non vendit ipsas pagas, nec aliquod mutuum accipit. Declaro singula. Quod non vendantur pagæ, sed ius pagarum ex eo patet, quod Ioannes non tenetur mihi assignare pagas, sed ius suum quod habet super pagas illas. Quod nullum accipiat Ioannes mutuum ex eo patet, quia ad nihil restituendum obligatus est, sed solum ad assignandum mihi ius pagarum. Et rursus, quia quicquid periculi hic est, apud me eminentem restat: quod est contra naturam mutui. Est igitur hic vera emptio & venditio iuris pagarum illarum. Et propterea si iusto pretio emitur, iustus erit contractus. Iustum autem pretium constat esse quod communiter inuenitur absque fraude, &c. & propterea si pagæ huiusmodi venduntur pretio communiter tunc currente, nullum peccatū committitur. Est autem rationabilis causa minoris pretii, ex eo quod res vœnalis inutilis per triennium, minor est seipsa vtili ab hodierna die. Vnde cum ius pagarum acervarum inutile sit vsque ad tempus maturitatis, rationabiliter minus valet, ac minoris venditur quam ius pagarum vtile nunc: sicut terra sterilis vsque ad biennium, minus valet quam ipsamet si esset vtilis hodie. Nec hoc quod diximus de venditione & emptione

Mons Genuensis. 571

emptione iuris pagarum ex monte Genuensi, est singularare in eo monte, quoniam hoc est commune omni alteri iuri quorumcunque creditorum. Possum enim licite emere ius tuum, quo tibi debentur ab altero mille aurei hinc ad annum, & licite emendo dabo tibi minus mille aureis, præsupposito debito liquidissimo, & absque difficultate ac labore exigibili, quoniam ius recipiendi ad annum mille aureos minus est secundum rem, & secundum humanum usum, ac humanam æstimationem quam mille aurei: quia potentia etiam proxima minor est actu: & inter os & offam multa intercedere posse, proverbiū vetus est. Non enim qui hoc ius emit, facit mutuum palliatum, nec emit mille ducatos post annum, ut ratio temporis expectati constituat usuram: sed emit ius alterius ad habendum post annum ducatos mille, & ipsius ementis periculo ius illud derelinquitur quod est contra naturam mutui, ut dictum est de iure pagarum.

Quanto autem minoris mille ducatis emere debeo, relinquitur arbitrio boni viri, consideratis conditionibus temporum, copiam pecuniarum, vel penuriam, &c. De monte autem ipso Genuensi, & similibus, quia consistunt in facto, loqui nescio, nisi factum certum mihi proponeretur. Sed in communi loquendo, certum est quod si sunt annui census constituti super prouentibus ciuitatis, liciti sunt. Nec aliquid obstat, quin communitas possit se redimere. Et quoniam quomodo libet inceperint montes isti, hodie & annui census communiter haberi videntur: ideo si sic est, scilicet quod naturam transiere census disputationes superflue videntur. Et sic sit omnipotenti Deo laus & gloria, pro perfecta utcumque hac Summula, inter Hungaricæ legationis discrimina. Posonii in die sanctæ Cæcilie. Anno salutis M. D. XXI II. ætatis autem meæ quinquagesimo quinto. Amen.

Nn

Laus